

Generalitat de Catalunya
**Consell Català
de Formació Professional**

III PLA GENERAL DE FORMACIÓ PROFESSIONAL A CATALUNYA

2013-2016

Consell Català de Formació Professional

ÍNDEX

0. Presentació

1. Valoració del II Pla general d'FP 2007-2010

2. Diagnòstic de la situació actual del sistema de formació i qualificació professional a Catalunya

2.1. Les característiques principals del sistema de formació i qualificació professional a Catalunya

2.2. Els reptes de futur

3. Missió i objectiu general del III Pla general d'FP

4. Eixos estratègics i objectius específics

5. Mesures del III Pla general d'FP

5.1. Mesures

5.2. Indicadors

6. Calendari d'execució

7. Previsió pressupostària

8. Avaluació i seguiment del III Pla

PRESENTACIÓ

La formació professional ha estat administrada i desplegada tradicionalment d'acord amb el criteri de la segmentació dels perfils dels seus destinataris (ensenyaments inicials bàsics, formació de les persones en situació d'atur i formació de persones ocupades).

Això ha esdevingut en una consolidació històrica d'uns marcs diferenciats, conceptualment i competencial, amb dinàmiques i procediments propis.

En canvi, en els darrers anys totes les orientacions i recomanacions de diferents organismes internacionals, i en especial de la CE, han assentat el principi de la necessitat de la formació de les persones al llarg de la vida, és a dir, d'una manera lineal i continuada, si bé amb les necessàries adaptacions a les seves circumstàncies vitals en cada moment, i ha posat en discussió el model tradicional.

Actualment és indiscutible que la formació professional, és a dir, la formació que facilita les competències i les qualificacions necessàries per a l'accés i la progressió professional en el món laboral, ha esdevingut un conjunt d'oferta formativa, un recurs imprescindible al llarg de la vida activa de les persones.

El mateix principi i aspiració generada en els darrers anys d'assolir un "sistema de la formació professional", ha fet que s'hagi relegat nominalment a la categoria de "subsistemes" els diferents tipus de formació professional existents: la formació professional inicial del sistema educatiu i la formació professional per a l'ocupació (l'ocupacional destinada a persones desocupades i la contínua per a persones ocupades).

La vinculació i coordinació dels recursos, o la configuració d'un "sistema integrat" entre la formació professional inicial i la contínua, tant la que s'adreça a les persones en situació d'atur com a les persones ocupades, esdevé per tant un requeriment imprescindible per assegurar l'assoliment dels seus objectius i especialment el de facilitar l'adaptació permanent de les competències professionals de les persones als canvis en el món del treball.

El present document formula un marc d'actuacions orientades a construir un sistema interrelacionat, coherent i eficient dels actuals subsistemes de formació professional a Catalunya.

El marc d'objectius que aquí es presenta permetrà, en el període 2013-2016, l'aplicació de mesures concretes d'ajust i orientació de la formació professional que es desplega a Catalunya envers la configuració d'un sistema integrat, eficient i sostenible.

Xavier Casares i Martínez

President del Consell Català de Formació Professional

Març de 2013

1. VALORACIÓ DEL II PLA GENERAL D'FP 2007-2010

El II Pla general d'FP 2007-2010 aprovat en la sessió del Govern de 27 de novembre de 2007, va preveure en el seu redactat un procediment d'avaluació que, entre d'altres aspectes, preveia l'elaboració d'un informe final fet per una entitat externa al Consell. L'objectiu era valorar el grau d'acompliment del Pla, explicitant tant els passos completats com tot allò que no s'havia arribat a dur a terme.

A més de l'avaluació de l'assoliment de les accions contingudes en el Pla, també es va considerar oportú realitzar una avaluació metodològica del Pla com a instrument de treball, que aportés indicacions pràctiques per a l'elaboració del tercer pla general.

L'elaboració de l'informe final del II Pla general d'FP ha permès, per tant, disposar de més i millors recursos i eines per poder elaborar aquest nou Pla.

En aquest sentit, ressaltem algunes de les qüestions referenciades en l'informe final esmentat, i que ara poden ajudar a orientar l'elaboració d'aquest III Pla general d'FP a Catalunya:

- a) En primer lloc, és necessari fer referència a la situació socioeconòmica existent l'any d'elaboració del II Pla: el 2007 va ser un any de dades econòmiques molt positives, i no es va preveure el canvi radical que pocs mesos després va aparèixer. Es va fer necessari reorientar algunes de les prioritats marcades pel Pla, i els membres del Consell Català de Formació Professional van haver de redreçar alguns dels objectius i resultats que, inicialment, es van plantejar.

Així doncs vàrem aprendre que una bona diagnosi de la situació del mercat de treball, tot i ser important a l'hora d'elaborar plans estratègics, només contextualitza els objectius a curt i mig termini i, per tant, és necessari incorporar en els plans mecanismes de revisió, tant d'objectius com d'actuacions.

- b) En segon lloc, cal assenyalar que l'avaluació del II Pla va detectar que el fet que hi hagi un procés de planificació estratègica (com és la mateixa elaboració d'un Pla) no aconsegueix, per si mateix, que aquest s'orienti a l'acció.

Aquesta qüestió és especialment significativa i ens ha d'ajudar a dissenyar un pla que plantegi actuacions pràctiques i concretes que, tot i que siguin de caràcter innovador, serveixin per resoldre necessitats properes i actuals de les empreses i de les persones treballadores, siguin aquestes joves o de més edat, ocupades o en situació d'atur.

- c) També cal assenyalar la valoració positiva que es desprèn del fet que la participació dels agents no s'hagués limitat al seguiment del Pla sinó que es va iniciar en el mateix moment de la planificació estratègica.

En l'elaboració d'aquest III Pla es compta amb la valuosa participació activa de tots els membres representats al Consell Català de Formació Professional, que s'han implicat en les propostes, els debats i el consens, la qual cosa enriqueix el producte final i les possibilitats reals de desenvolupar-lo.

- d) A l'últim, una altra qüestió que va afectar el desenvolupament de les actuacions previstes al II Pla fa referència a la metodologia de treball en paral·lel dels dos departaments de la Generalitat implicats: els resultats del Pla van ser conseqüència de la suma d'esforços que cada departament va desenvolupar en l'execució de les seves competències, però va faltar una visió estratègica de conjunt i va mancar decisió i voluntat política d'aplicar-la.

La recomanació recollida en l'Informe final del II Pla general d'FP 2007-2010 citava textualment *"caldrà un impuls decidit en l'execució de les polítiques i en la integració de l'operativitat quotidiana que permeti avançar cap a una direcció de la Formació Professional conjunta"*.

L'Acord de Govern de 8 de març de 2011, va plantejar l'impuls per definir i posar en marxa un nou model d'orientació, capacitat i formació professional que aporti una millor i més ràpida resposta als reptes de futur, millorant l'ocupabilitat de les persones i la competitivitat de les empreses, i va suposar una millora en el lideratge i governança de la formació professional integrada.

Indubtablement, aquest és un principi informador capdavanter en l'elaboració d'aquest III Pla.

2. DIAGNÒSTIC DE LA SITUACIÓ ACTUAL DEL SISTEMA DE FORMACIÓ I QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL A CATALUNYA

El Mapa de situació de la formació professional a Catalunya 2010-2011 aporta una sèrie de dades valuoses sobre l'oferta formativa del conjunt del sistema d'FP. D'altra banda, altres informes -com el d'Avaluació de la formació professional reglada a Catalunya 2001-2008, promogut pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu l'any 2010; l'Informe sobre l'accés i inserció del jovent al mercat de treball elaborat pel Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya l'any 2011; el Mapa de la formació professional contínua i la Memòria d'activitats, ambdós de l'any 2010, del Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya, i la Diagnosi del Mercat de Treball de Catalunya 2011, que va servir per preparar l'Estratègia catalana per l'ocupació (2012-2020)- aporten també informació i dades que permeten realitzar una reflexió sobre les característiques del sistema per seleccionar les principals prioritats del III Pla general de formació professional.

2.1. Les característiques principals del sistema de formació i qualificació professional a Catalunya¹

Com es pot observar en el quadre de la pàgina següent, el sistema de formació i qualificació professional a Catalunya ha aconseguit un desenvolupament important, amb un milió d'usuaris i un pressupost a l'entorn dels 700 milions d'euros. Tot i així, com es veurà més endavant, aquest volum de persones formades no arriba a cobrir les necessitats del sistema productiu i és lluny dels nivells de qualificació de la població europea.

¹ Dades extretes del Mapa de situació de l'FP a Catalunya 2010-2011. Elaboració: CCFP, oct. de 2011.

		<i>Dades de pressupost en milions d'euros</i>			
Any 2010		Usuaris	Grups	Hores form.	Pressupost
Formació professional inicial		109.930	4.585	832-1000h.	395,3
Formació professional per a l'ocupació	Persones en situació d'atur	219.529	12.220	45-323h.	140,1
	ocupats (1)	223.924	9.569	29-48h.	106,5
	ocupats (2)	515.171	n/disp	24h.	85,0
Totals 2010		1.068.554	26.374	-	726,9
Any 2011		Places	Grups	Hores form.	Pressupost
Formació professional inicial		120.620	4.190	832-1000h.	436,8
Formació professional per a l'ocupació	Persones en situació d'atur	146.148	8.459	31-268h.	113,7
	ocupats (1)	209.118	8.775	29-48h.	99,2
	ocupats (2)	515.000	n/disp	24h.	85,0
Totals 2011		990.886	21.423	-	734,7
<i>En vermell dades estimades pel CCFP</i>		1. Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya			
		2. Fundación Tripartita para la Formación en el Empleo			

Cal destacar l'important nombre d'usuaris de la formació professional per a ocupats, encara que el volum d'hores de formació per a aquest col·lectiu significa un pes menys important en el conjunt del sistema, per la mateixa naturalesa d'aquests tipus de formació -més dirigida al reciclatge professional que a una formació bàsica- i per la condició de treballadors ocupats de la majoria de participants. Tanmateix, darrerament i atès l'increment sostingut de les taxes d'atur, cada cop són més les persones en situació d'atur que hi participen, fregant el màxim del 40 % que assenyala la normativa vigent. Cal destacar, també, l'increment del nombre d'alumnes a l'FPI, que s'ha doblat entre el curs 2000-2001 i el curs 2011-2012 (passant de 59.068 a 120.620).

El sistema català de formació professional compta amb una important xarxa de centres de formació i d'entitats beneficiàries, tant del sector públic com del sector privat, en els diferents subsistemes.

CENTRES A CATALUNYA		TOTAL
FP Inicial (1)		383
FP per desocupats		635
ENTITATS BENEFICIÀRIES A CATALUNYA		Total
FP per ocupats	Sectorial	108
	Intersectorial	9

(1) Centres públics i privats concertats que imparteixen CFGM i/o CFGS (no s'inclouen PQPI ni Ensenyaments de règim especial).

Pel que fa a les famílies professionals que constitueixen l'oferta, destaca la forta concentració en cinc famílies, les quals absorbeixen dues tercers parts del total d'usuaris.

Proporció d'usuaris formats a les 12 famílies professionals més freqüents a Catalunya (2010)	TOTAL	
<i>Família professional</i>	<i>Usuaris</i>	<i>%</i>
Administració i gestió	231.502	24,9%
Seguretat i medi ambient	106.799	11,5%
Informàtica i comunicacions	95.975	10,3%
Comerç i màrqueting	93.139	10,0%
<i>Formació complementària (idiomes)</i>	83.883	9,0%
Serveis socioculturals i a la comunitat	58.722	6,3%
Sanitat	46.211	5,0%
Indústries alimentàries	40.685	4,4%
Transport i manteniment de vehicles	28.010	3,0%
Electricitat i electrònica	20.170	2,2%
Hostaleria i turisme	19.404	2,1%
Fabricació mecànica	16.197	1,7%

A continuació s'identifiquen els elements crítics que es poden considerar **fortaleses o debilitats del sistema de formació i qualificació professional** agrupats entorn de quatre eixos:

A) Planificació i adaptació de l'oferta formativa a les necessitats del mercat de treball

1. Existeix implantació territorial de l'oferta formativa que compta amb la col·laboració de municipis i altres entitats.
2. El sistema de formació per a l'ocupació es caracteritza per una participació elevada dels agents socials que tenen un paper important en la detecció de necessitats, en la gestió i en la provisió de l'oferta de formació professional per a l'ocupació.
3. Una àmplia xarxa d'empreses col·laboren en les pràctiques a les empreses que es realitzen en els títols de l'FP inicial i en els certificats de professionalitat. També hi ha empreses col·laboradores en les pràctiques no laborals de la formació professional per a l'ocupació, dirigida prioritàriament a persones treballadores en situació d'atur.
4. Hi ha algunes experiències d'alternança en la formació inicial actualment en curs, a través de convenis de col·laboració amb empreses.
5. Les darreres avaluacions realitzades demostren que la formació professional inicial aporta un valor afegit important en la millora de la inserció dels joves i que la formació per a l'ocupació per a persones ocupades té un impacte positiu en la carrera professional de la població ocupada. ²
6. En els darrers anys es constata un interès creixent de les persones cap a la formació professional, la qual cosa es detecta per l'increment sostingut de la demanda de places a la formació professional.
7. El sistema compta amb una oferta de formació per als joves sense graduació o qualificació en situació de risc, tant en la formació inicial a través dels PQPI com en la formació per a l'ocupació a través del programa SUMA'T.
8. Malgrat les xifres importants d'usuaris, el sistema català està molt lluny dels volums de formació de països de l'entorn europeu, tant en formació inicial com en formació per a l'ocupació.

2. Avaluació de la formació professional reglada a Catalunya 2001-2008. Resum executiu.

9. Hi ha un elevat nombre de persones que abandonen els seus estudis professionals d'FP inicial abans d'obtenir-ne la titulació, reduint dràsticament el nombre de graduats, la qual cosa produeix una mancança important de persones amb una titulació professional en el mercat de treball. ³

10. A la formació per a l'ocupació es constata que el mecanisme existent fins ara de convocatòries de subvencions als diferents operadors absorbeix nombrosos recursos humans i administratius de les administracions i de les entitats beneficiàries que els gestionen. Es constata també una certa dependència dels centres de formació per a l'ocupació respecte d'aquest tipus de convocatòries.

11. En alguns sectors productius es considera que convé intensificar l'adaptació i especialització de continguts dels alumnes provinents d'FP inicial, així com el desenvolupament pràctic de les competències professionals.

12. En general la planificació de l'oferta formativa (inicial i ocupacional) es fa amb una visió més d'equilibri territorial que de perspectiva sectorial.

13. Hi ha poc desenvolupament i especialització de l'oferta formativa en els sectors i ocupacions emergents i en els que generen més ocupació i/o que són estratègics pel futur de l'economia catalana.

14. Es detecta una escassa incidència de la formació professional en les petites i mitjanes empreses.

15. Es dóna escassa importància de la formació en l'esperit emprenedor en tot el sistema de formació professional, així com dispersió de programes.

16. Hi ha excessius òrgans amb funcions de regulació, de planificació, consultius i de participació, amb funcions duplicades, solapades i disperses en diferents dependències dels dos departaments de la Generalitat. ⁴

17. La normativa sobre la formació professional té una visió sistèmica amb vocació d'integració i articulació de tots els seus elements, en sintonia amb les orientacions dels organismes

³. Departament d'Educació, Indicadors de resultats abril 2010.

⁴. Anàlisi dels àmbits competencials en els organismes que intervenen, gestionen o tenen competències en la formació professional, CCFP, desembre de 2005.

europaus i internacionals de la matèria, encara que manca una integració operativa i de gestió dels diferents subsistemes de formació professional.

B) Organització d'un mecanisme integrat de reconeixement i acreditació de les competències professionals

18. Hi ha un nombre molt elevat de treballadors amb una llarga experiència professional o amb formació no formal, que no disposen d'una acreditació de les seves competències professionals. Encara que existeixen alguns procediments que acrediten l'experiència laboral, aquests són dispersos i amb metodologies i normatives diferents, la qual cosa genera confusió, tant a les empreses com a les persones usuàries.

19. Es disposa d'un catàleg de qualificacions que és referent de les competències professionals per als certificats i títols de formació professional, i que pot servir com a referent per a la classificació professional i identificació de les competències en les ocupacions, així com d'un procediment per a l'acreditació de les competències professionals adquirides per l'experiència en el treball i per a la formació no formal, d'àmbit estatal, que cal adaptar a la realitat de Catalunya, per tal de poder respondre, de manera permanent, a la demanda de les empreses i de les persones en particular i dels agents socials i econòmics en general.

20. Les titulacions de la formació inicial estan reconegudes en el mercat de treball, i són els cicles superiors especialment apreciats pel teixit productiu. Els certificats de professionalitat encara no han pogut aconseguir el reconeixement necessari del mercat de treball: hi ha una manca de coneixement de l'oferta i del valor dels certificats de professionalitat per part dels sectors productius, així com també per part de la població activa.

21. Hi ha una escassa presència d'acords sectorials i d'empresa en la negociació col·lectiva per al foment i reconeixement del sistema de qualificació i formació professional.

C) Regulació dels centres integrats de formació professional

22. Existeix una àmplia xarxa de centres d'FP (d'inicial i CIFO) i de centres col·laboradors en la formació per l'ocupació, tant públics com privats.

23. El fet de compartir en un mateix centre educatiu programes d'ESO, batxillerat i cicles de formació professional ha permès estendre la implantació territorial de secundària, però dificulta el desenvolupament de la formació professional amb una visió de la formació al llarg de la vida i d'integració en l'entorn empresarial i professional del centre.

24. Hi ha una autonomia insuficient dels centres públics de formació professional per a la planificació i gestió de les seves activitats, per a la contractació d'experts, per a la gestió financera del centre (no poden facturar serveis), per establir convenis de col·laboració amb el seu entorn productiu, la qual cosa dificulta la integració dels centres en el seu entorn i la capacitat de respondre a les necessitats empresarials i de la població.

25. Existeix una regulació excessiva i dispersa respecte a l'homologació de centres, que no es correspon amb criteris d'eficiència i simplificació.

D) Desenvolupament d'un sistema integrat d'informació i orientació professional

26. Existeixen serveis d'informació i orientació educativa i professional a cada un dels subsistemes: cal millorar la coordinació entre els diferents serveis, més enllà d'algunes experiències com el programa FP.CAT, que no han conformat "sistemes permanents".

27. No s'utilitzen suficientment les noves tecnologies de la informació i comunicació en els processos d'informació i orientació.

2.2. Els reptes de futur

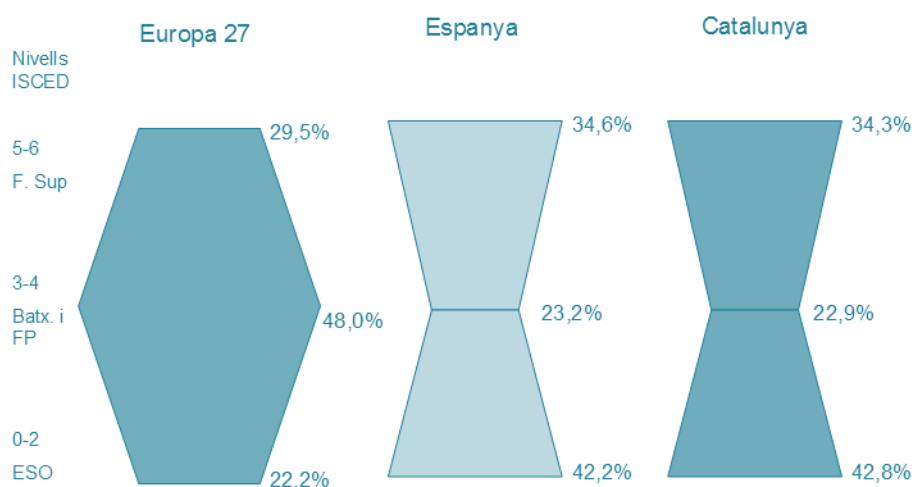
La identificació dels aspectes clau del sistema de formació professional a Catalunya permet deduir els principals reptes de futur que caldria preveure en la prioritització de les mesures del III Pla general de formació professional.

2.2.1. Qualificar els tècnics i professionals per afavorir el canvi del model productiu

L'estructura de la qualificació de la població activa i ocupada a Catalunya es correspon amb el model productiu que s'ha desenvolupat en les darreres dècades i que ara està en discussió. A Catalunya hi ha un ampli consens sobre el fet que la sortida de la crisi està relacionada directament amb la capacitat de transformar el model productiu i convertir-lo en un de més competitiu internacionalment i amb més valor afegit. Per evolucionar cap a aquest nou model calen uns recursos humans amb una qualificació que el país avui no disposa.

Cal afegir que els beneficis de l'increment de la qualificació promou un augment del valor capital humà actiu del país. Això contribuirà a augmentar la competitivitat de les empreses i l'ocupabilitat de les persones.

Estructura de la qualificació de la població activa 25-64 anys

Font: Any 2010. Eurostat: lfst_r_lfp2acedu. Actualitzat el 3-12-2011

Si s'observa el gràfic adjunt es veu clarament que l'estructura de qualificació de la població activa a Catalunya i a Espanya és totalment la contrària a la de la mitjana dels 27 països de la Unió Europea. Si es considera que el model europeu és més competitiu que el nostre, sembla evident que cal un canvi profund de rumb per aproximar-nos als models europeus. El diferencial de competitivitat d'aquests països rau en el pes de la qualificació intermèdia i en la menor dimensió de la baixa qualificació de la seva població i no tant en la de nivell superior. Amb tot, el percentatge de població de 18 a 24 anys que ha obtingut un títol d'educació secundària postobligatòria ha passat d'un 66 % de l'any 2003 a un 74 % l'any 2011.

Per evolucionar cap a una estructura de qualificació més competitiva cal, doncs, augmentar el nivell de qualificació i formació de la població activa que ara té un nivell baix i potenciar els estudis professionalitzadors, com ara el grau mitjà de formació professional inicial. En aquest sentit, destaca la contribució que significa l'IOC (amb un elevat nombre de persones adultes matriculades a cicles d'FPI, (10.281 en el curs 2010-2011) i l'aplicació de les mesures flexibilitzadores a l'FPI que afavoreixin la formació de població no qualificada.

A Catalunya, més del 45 % de la població activa no compta amb una formació acreditada o una acreditació reconeguda de la seva qualificació professional; a més, existeix un volum important d'aprenentatge no formal sense reconeixement, especialment en col·lectius de treballadors i treballadores de baixa qualificació, que pot dificultar, encara més, les transicions d'alguns ciutadans i ciutadanes dins el mercat del treball, amb el consegüent risc d'exclusió social.

El reconeixement de l'experiència laboral i dels aprenentatges no formals és, per tant, un mecanisme fonamental per qualificar, que ha de transmetre a la societat en general i a les empreses en particular un missatge de confiança. Qui ha adquirit una qualificació és portador de recursos valuosos per respondre als nombrosos desafiaments que plantegen la societat i l'economia del coneixement. Això ve a corroborar els beneficis per l'increment de la qualificació: prevenció de l'exclusió social i la desocupació en els nivells de més baixa qualificació; millora de les oportunitats laborals i perspectives de construir un patrimoni de competències significatives per al mercat laboral.

2.2.2. Augmentar el rendiment dels programes formatius

La consecució dels objectius de qualificació per a la població activa depèn també, en una gran mesura, de la reducció dels índexs de fracàs escolar en els estudis obligatoris i d'abandonament, tant si ens referim a l'ESO com si ho fem al batxillerat i els cicles formatius de grau mitjà i superior i els graus universitaris.

El recent estudi *Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar: Pla per a la reducció del fracàs escolar a Catalunya* indica que “La taxa de graduats en ESO ha mostrat una clara tendència a l'alça en els darrers anys. Així, mentre que al curs 2001-2002, el percentatge de graduats era del 72,8 %, deu anys després, al curs 2011-2012, ja era del 82,3 %, lleugerament superior a la mitjana estatal.”

Per tant, incrementar el rendiment a l'ESO i la qualitat dels aprenentatges d'aquest nivell, millorar l'orientació educativa i professional, i avançar cap a un model de major alternança entre escola i treball són objectius que han començat a assolir-se i que caldrà aprofundir per afavorir el rendiment dels cicles formatius. La consideració de la potenciació d'una xarxa de centres exclusivament de formació professional amb una orientació més propera a l'empresa i amb un professorat més especialitzat i amb un major contacte permanent amb l'empresa, segurament també tindrà resultats positius en aquesta qüestió.

En el cas de la formació per l'ocupació caldria insistir en la necessitat d'eleva l'efectivitat i l'impacte dels programes formatius per millorar la competitivitat de les empreses i l'ocupabilitat dels treballadors.

2.2.3. Millorar la governança del sistema

Per fer front als reptes anteriors, i poder desenvolupar les propostes d'eixos de treball i avançar en aquests àmbits, es fa necessari millorar els instruments i mecanismes de governança del conjunt del sistema, amb una més efectiva coordinació de la multiplicitat d'òrgans existents i una gestió més eficient dels recursos a disposició. Avançar cap a un sistema més integrat no és una finalitat en si mateixa, sinó una estratègia per millorar el funcionament i els resultats del sistema.

Ens trobem amb diverses instàncies executives, de participació i de coordinació, la dispersió de les quals complica excessivament la presa de decisions, la coordinació i el canvi cap al nou model d'orientació, capacitació i formació instat pel Govern de la Generalitat en el seu Acord de Govern de 8 de març de 2011. Totes aquestes instàncies estan desvinculades entre si i no hi ha relacions de preeminència i/o jerarquia, la qual cosa apunta cap a la necessitat d'algun òrgan de coordinació general, les decisions del qual haurien de ser executives, sense perjudici de les competències dels dos departaments de la Generalitat implicats. En aquest sentit cal recordar el document conjunt dels agents socials de l'any 2008, demanant un organisme únic de governança del sistema d'FP.

En el moment actual, de profundes tensions econòmiques i socials, cal situar el sistema formatiu en un nivell d'excel·lència i d'exigència que correspongui als reptes de futur. Catalunya té un sistema de formació que necessita avançar en les direccions encertades, però es fa necessari un nou impuls que el faci guanyar en efectivitat i que el converteixi en un dels motors principals de la represa econòmica.

2.2.4. Promoure l'atractivitat de la formació professional

En l'estratègia per incrementar el nivell de qualificació de la població activa i d'augmentar considerablement el volum de persones formades caldria situar una línia de treball per millorar l'atractivitat de la formació professional, en consonància amb les directrius de la Unió Europea en el marc de l'Estratègia europea 2020.

Per aconseguir aquest objectiu, una via efectiva és millorar la relació de la formació professional amb la inserció laboral, sobretot en moments d'atonia del mercat de treball. En aquest sentit la proposta d'implementar un sistema d'alternança/dual entre el centre formatiu i l'empresa és segurament un bon camí per fer més atractiva la formació professional especialment en els nivells dels cicles de grau mitjà. Aquesta proposta, que caldria desenvolupar en centres de formació professional integrats potents, ben arrelats en el seu entorn empresarial, especialitzats per sectors professionals i amb uns bons serveis d'orientació professional, serviria per potenciar la formació professional com una via d'èxit per a la inserció laboral dels joves i com a referent per a l'actualització de les competències professionals per al conjunt de la població adulta.

3. MISSIÓ I OBJECTIU DEL III PLA GENERAL D'FP

El diagnòstic de la situació actual del sistema de formació professional a Catalunya ha posat en evidència alguns dels principals reptes que es plantegen per contribuir a l'objectiu de qualificar professionalment la població i col·laborar en la millora de la competitivitat del teixit productiu del país.

Dels reptes assenyalats es dedueix la missió que es proposa per al III Pla general de formació professional de Catalunya, així com el seu objectiu general. Cal assenyalar que els departaments d'Ensenyament i d'Empresa i Ocupació desplegaran les actuacions previstes en aquest Pla en el marc de les seves funcions competencials cercant la coordinació i les sinergies mútues per tal de promoure el conjunt del sistema de qualificació i formació professional.

S'estableix com a **MISSIÓ** del III Pla general de formació professional de Catalunya, donant compliment a l'Acord de Govern de 8 de març de 2011, pel qual s'impulsa la definició i la posada en marxa d'un nou model d'orientació, capacitat i formació professional:

Contribuir a la implementació d'un model de formació, qualificació i orientació professional de Catalunya, que impulsi la competitivitat de les empreses, millorant la competència professional de les persones i alhora la seva capacitat i ocupabilitat.

Per avançar en el compliment d'aquesta missió **L'OBJECTIU GENERAL** del III Pla general de formació professional de Catalunya és:

Adaptar el sistema de formació i qualificació professional a les necessitats prioritàries de l'economia catalana i a la millora de l'ocupabilitat de la població, fent-la més atractiva i millorant la qualitat i el rendiment de l'oferta formativa i consolidant la integració del conjunt del sistema.⁵

5. Les prioritats de l'economia catalana tenen com a referència els plans estratègics del Govern de la Generalitat: Pla d'actuacions industrials i empresarials per al període 2012-2014 i Pla general d'ocupació-Estratègia catalana per a l'ocupació.

El nou model de formació professional es basa en els **PRINCIPIS RECTORS** següents:

- ✓ **Innovació**, per aportar noves perspectives i nous mecanismes per afrontar els reptes de futur i adaptar-se permanentment a les necessitats sectorials i territorials del sistema productiu.
- ✓ **Integració**, perquè tot el sistema de formació comparteixi una mateixa estratègia i uns objectius comuns alhora que optimitzi els recursos.
- ✓ **Qualitat**, un sistema de formació orientat a respondre tant a les necessitats de desenvolupament econòmic com a les de qualificació de les persones al llarg de la vida.
- ✓ **Articulació**, per consolidar la coherència de tot el sistema facilitant les passarel·les amb l'educació general i amb l'ocupació.
- ✓ **Accessibilitat**, per a totes les persones al sistema de formació professional, el qual ha de formar part de l'espai europeu de formació i qualificació.
- ✓ **Flexibilitat**, per adaptar-se a les necessitats de les empreses i les persones al llarg de la vida.
- ✓ **Participació activa de les empreses i dels agents socials**, per respondre a les seves necessitats i contribuir així a millorar la competitivitat de l'economia catalana.
- ✓ **Coreponsabilitat** dels departaments de la Generalitat de Catalunya, de l'Administració local i dels agents econòmics i socials.

4. EIXOS ESTRATÈGICS I OBJECTIUS ESPECÍFICS

L'objectiu general del III Pla es concreta en **quatre eixos estratègics** que configuren els espais prioritaris d'intervenció. Per a cada eix s'expliciten alguns objectius específics entorn dels quals s'estructuraran les mesures concretes del Pla.

Eix estratègic 1:

Planificació i adaptació de l'oferta formativa integrada a les necessitats del mercat de treball i de les persones

Objectius específics

1.a. Disposar d'un catàleg de qualificacions professionals de Catalunya, per garantir la vigència de les qualificacions, i d'un catàleg modular integrat de formació professional actualitzat, per garantir la seva adaptació a les necessitats de qualificació de les persones i les empreses.

1.b. Potenciar la dimensió sectorial de l'oferta formativa.

1.c. Dissenyar i contribuir a experimentar i implementar nous models de formació professional en alternança i dual al llarg de la vida.

1.d. Avançar en la participació de les empreses, dels agents socials i dels sectors econòmics en la formulació dels criteris de programació de l'oferta formativa.

Eix estratègic 2:**Impuls dels centres integrats de formació professional****Objectius específics**

2.a. Desenvolupar una regulació pròpia dels centres integrats de formació professional a Catalunya.

2.b. Articular i potenciar una xarxa de qualitat i d'excel·lència de centres integrats de formació professional a Catalunya.

2.c. Arrelar els centres integrats de formació professional al teixit productiu de la seva àrea d'influència per respondre a les demandes de formació al llarg de la vida de la població activa.

Eix estratègic 3:**Organització d'un mecanisme integrat de reconeixement i acreditació de les competències professionals****Objectius específics**

3.a. Desenvolupar el marc normatiu i el mecanisme del reconeixement i acreditació de les competències professionals.

3.b. Fomentar l'accés de la població al reconeixement i acreditació de les competències professionals.

3.c. Promoure el valor social del reconeixement i acreditació de les competències adquirides.

Eix estratègic 4:**Desenvolupament d'un sistema integrat d'informació i orientació professional****Objectius específics**

- 4.a.** Promoure un protocol comú d'informació i orientació professional.
- 4.b.** Coordinar els serveis existents d'informació i orientació professional.
- 4.c.** Promoure nous recursos i metodologies per a la millora de la informació i orientació professional.

5. MESURES DEL III PLA GENERAL D'FP

5.1. Mesures

Les aportacions dels diferents membres del grup de treball – agents socials, entitats municipalistes i Consell de Cambres-, durant el procés d'elaboració de les mesures de cadascun dels objectius dels eixos estratègics d'aquest III Pla van ser d'una gran riquesa, tant quantitativament com qualitativa.

Encara que metodològicament sembla adient prioritzar i ajustar el nombre de mesures per fer realista i possible l'execució del Pla, també sembla convenient aprofitar la riquesa i diversitat d'aquestes aportacions, tant des d'un punt de vista conceptual com des de la perspectiva del valor afegit que algunes d'aquestes aportacions fan sobre algunes mesures en concret.

Per aquesta raó s'ha decidit que, a més dels objectius i les mesures -que constitueixen la columna vertebral d'aquest III Pla general de formació professional de Catalunya-, s'afegirien com a **actuacions recomanades** moltes d'aquestes aportacions.

Eix estratègic 1:**Planificació, adaptació i integració de l'oferta formativa a les necessitats del mercat de treball i de les persones****Objectiu A**

Disposar d'un catàleg de qualificacions professionals de Catalunya, per garantir la vigència de les qualificacions, i d'un catàleg modular integrat de formació professional actualitzat, per garantir la seva adaptació a les necessitats de qualificació de les persones i les empreses.

Mesures

1. Actualització del Catàleg de qualificacions professionals de Catalunya (CQPC) i el Catàleg modular integrat de formació associat, identificant i prioritzant els sectors i les ocupacions amb valor estratègic -econòmic i social- per a l'economia catalana, incorporant les actualitzacions del Catàleg nacional de qualificacions professionals.
2. Compartir la informació i prospecció sobre les necessitats de qualificació de les empreses i del mercat del treball perquè es pugui elaborar un informe que serveixi de suport a la planificació de l'oferta formativa. Aquesta planificació periòdica i global per a tot el sistema de formació i qualificació professional s'haurà de fer a base d'uns criteris coherents amb les conclusions de l'informe i amb la resta d'elements informadors de les necessitats del mateix sistema.

Actuacions recomanades

1. Avançar i estendre l'ús del Catàleg de qualificacions professionals de Catalunya i del Catàleg de formació modular integrat, com a instruments de gestió per a les empreses i les persones, fomentant, entre d'altres, la seva utilització en la identificació i valoració dels llocs de treball a les empreses.
2. Dissenyar nous itineraris formatius de formació professional per l'ocupació ajustats al sistema de qualificacions professionals, incorporant mòduls complementaris no associats al catàleg de qualificacions, però que responguin a les necessitats de les empreses, prioritzant-ne la dimensió sectorial.
3. Promoure la integració de les titulacions de l'FP en el marc europeu de qualificacions a través de i en l'ECVET (sistema europeu de transferència de crèdits per a l'educació y la formació professional).
4. Promoure la col·laboració entre formadors i experts en el disseny dels continguts curriculars de la formació amb el recolzament de l'ICQP.
5. Impulsar i implantar la col·laboració entre les empreses i centres de formació, tot afavorint la participació dels agents socials per millorar el rendiment professionalitzador i d'ocupabilitat dels programes formatius.
6. Elaborar un informe anual sobre les necessitats de qualificació de les persones, considerant les demandes de les empreses i del mercat de treball.

Objectiu B

Potenciar la dimensió sectorial de l'oferta formativa

Mesures

3. Creació d'espais sectorials de relació i participació d'empreses, agents socials i sectors econòmics, per vehicular una relació permanent entre els sectors, que millori la planificació, organització, seguiment i avaluació de l'oferta de formació professional i de tot el sistema integrat de formació professional i qualificació.

4. Elaboració de plans sectorials de formació professional integrada, tenint en compte criteris de planificació periòdica del conjunt del sistema de formació i qualificació professionals.

Actuacions recomanades

1. Optimitzar l'oferta de formació modular vinculada al CQP dirigida a persones ocupades i promoure la participació de persones treballadores provinents de l'acreditació de competències.
2. Impulsar plans de formació professional per l'ocupació per a persones desocupades que potenciïn l'oferta de formació vinculada al CQP.
3. Promoure programes d'especialització i perfeccionament permanent d'alta ocupabilitat.
4. Promoure programes de formació d'emprenedoria des d'una base sectorial.
5. Promoure la participació dels agents sectorials en la planificació de l'oferta d'FP i el desenvolupament de les qualificacions professionals de Catalunya.

Objectiu C

Dissenyar i contribuir a experimentar i implementar nous models de formació professional en alternança i dual al llarg de la vida

Mesures

5. Fomentar la implementació i avaluació de plans que defineixin sectors i empreses on es prioritzi la formació professional dual i en alternança.
6. Establiment de mecanismes per experimentar el model de formació professional dual adaptat a les necessitats de les empreses, i avenç de la formació en alternança mitjançant la generalització i l'optimització de les pràctiques en empresa.
7. Definició del perfil i millora de la capacitat dels formadors, experts i tutors per al seguiment de les persones en formació pràctica -incloses les experiències de formació dual i en alternança- i les seves relacions amb el centre de treball.

Actuacions recomanades

1. Encomanar al Consell Català d'FP (CCFP) la proposta de criteris per al foment de la formació dual i en alternança al llarg de la vida que es desenvolupin durant el període d'aplicació del Pla general d'FP.
2. Impulsar un pla de recerca i incentivació d'empreses col·laboradores per implementar el sistema de formació dual i en alternança al llarg de la vida (de manera limitada en el curs 2013-2014 i amb voluntat de generalitzar-se en cursos posteriors). Aquest Pla hauria d'establir una estratègia d'evolució del mòdul de formació en centres de treball (FCT) cap al model de l'FP en alternança i dual.
3. Elaborar un pla de formació per a formadors docents, experts i tutors que inclogui la definició del perfil requerit per als professionals de les empreses que realitzin la tutoria i/o formació pràctica del sistema dual o en alternança, adaptat a les demandes del context laboral i de l'educatiu. Aquest Pla de formació hauria de ser informat i orientat pel CCFP durant l'any 2013 i s'hauria d'implementar durant el curs 2013-2014.
4. Impulsar i ampliar programes de qualitat de l'FP i promoure la coordinació dels existents avançant cap a la implantació d'un mecanisme d'avaluació del rendiment dels programes formatius.
5. Fomentar la difusió a través de dispositius d'informació i suport a les pimes, per facilitar-ne la participació efectiva en els processos de formació en alternança i dual.
6. Difondre entre els usuaris potencials els avantatges de participar en un procés de formació en alternança/dual i facilitar als agents socials la participació en el seguiment d'aquests processos.

Objectiu D

Avançar en la participació de les empreses, els agents socials i els sectors econòmics en la formulació dels criteris de programació de l'oferta formativa

Mesures

8. Proposta de reorganització dels diferents òrgans de participació institucional en l'àmbit específic de la formació professional a Catalunya, mitjançant la modificació dels marcs reguladors actuals, definint noves funcions i nivells de decisió, sens perjudici d'altres funcions i competències del Consell Escolar de Catalunya (CEC) i el Consell de Direcció del SOC.

9. Acord amb els agents socials per a la promoció de la formació i la qualificació professional i l'impuls de les pràctiques formatives a les empreses.

Actuacions recomanades

1. Promoure la incorporació de la població treballadora en actiu a la formació professional i impulsar la formació de demanda en les micro i petites empreses de Catalunya, mitjançant el disseny i execució d'un programa pilot en el marc del Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya (Conforcat).
2. Incrementar l'oferta de programes de qualificació inicial facilitant la relació contractual a través de sistemes en alternança dels joves majors de 16 anys que hi participen.
3. Promoure un augment significatiu del nombre de joves que opten per formació professional en finalitzar els ensenyaments obligatoris i postobligatoris, facilitant-ne la incorporació.
4. Promoure l'equilibri de gènere en l'accés a la formació professional.

Eix estratègic 2:***Impuls dels centres integrats de formació professional*****Objectiu A**

Desenvolupar una regulació pròpia dels centres integrats (CI) de formació professional a Catalunya.

Mesures

1. Elaboració del decret regulador dels centres integrats d'FP a Catalunya, tenint en compte les experiències existents, especialment la xarxa FP.CAT, i la seva avaluació.
2. Designació i autorització d'un primer grup de centres integrats públics i privats.

Actuacions recomanades

1. Assegurar que els CI ofereixen tots els serveis del sistema de formació i qualificació professional i aconseguir que esdevinguin centres d'innovació i experimentació tecnològica i didàctica.
2. Facilitar que els CI siguin connexions entre l'educació permanent, la formació professional, la universitat i les empreses.
3. Desenvolupar l'autonomia de gestió dels CI, tant organitzativament com contractual i econòmica, assegurant la constitució i el funcionament dels consells socials dels centres integrats.
4. Tenir en compte, en la normativa de desenvolupament dels CI, mesures de formació de formadors, en col·laboració amb les empreses.
5. El CCFP participarà en el impuls dels CI mitjançant la proposta de criteris de coordinació de les actuacions que es desenvolupen en la implementació d'aquest Pla.

Objectiu B

Articular i potenciar una xarxa de qualitat i d'excel·lència de centres integrats de formació professional a Catalunya.

Mesures

3. Especialització dels centres integrats sectorialment, amb una oferta formativa integrada i des de la perspectiva de la formació al llarg de la vida, que respongui a les necessitats formatives dels sectors productius i a les necessitats individuals i expectatives de promoció professional de les persones.
 4. Connexió en xarxa dels CI, liderant i compartint plataformes col·laboratives i xarxes de coneixement amb altres centres i entitats.
-

Actuacions recomanades

1. Posar en marxa un programa comú de qualitat i millora contínua dels CI mitjançant un protocol d'elaboració de projectes funcionals de centre (que tinguin en compte el model organitzatiu i els procediments de gestió) i amb especial atenció a la innovació metodològica, que permeti una avaluació del rendiment de cada CI en particular i del conjunt de la xarxa en general.
2. Establir col·laboracions dels CI amb els centres nacionals de referència de la mateixa família professional per incorporar metodologies innovadores i bones pràctiques així com promoure la col·laboració dels CI amb d'altres centres, estatals i europeus, per facilitar l'intercanvi i les pràctiques dels alumnes i formadors dels CI.
3. Elaborar un pla de comunicació i campanyes informatives dirigides a persones i empreses sobre la xarxa de CI i els seus serveis, que inclogui informació dels itineraris formatius i de qualificació professional que es poden seguir, explicitant els avantatges i beneficis de l'FP per a les micro i petites empreses i els treballadors autònoms.
4. Fomentar programes transversals entre els diferents centres de la xarxa de CI, per treballar l'emprenedoria i l'autoocupació, així com per compartir una borsa de treball comuna a la xarxa de CI.
5. Afavorir la connexió en xarxa dels centres del sistema de formació i qualificació professional d'àmbit estatal i europeu, facilitant el reconeixement mutu (ECVET: sistema europeu de transferència de crèdits per a l'educació i la formació professional), la mobilitat dels alumnes i les bones pràctiques professionals.
6. Potenciar la col·laboració dels CI amb experts dels sectors productius per a la impartició de matèries específiques.

Objectiu C

Arrelar els centres integrats de formació professional en el teixit productiu de la seva àrea d'influència per respondre a les demandes de formació al llarg de la vida de la població activa.

Mesures

5. Afavoriment que els CI promoguin una xarxa d'empreses col·laboradores en l'àmbit del seu abast territorial, com a punt de trobada per promoure el seu suport als centres i la seva col·laboració en la detecció de necessitats formatives, amb la participació dels agents socials.

6. Potenciació de la participació dels centres integrats en la formació i l'acreditació professional de les persones treballadores, vinculada al Catàleg de qualificacions professionals.

Actuacions recomanades

1. Connectar els CI amb l'Observatori de Treball i altres observatoris, per tal que transmetin informació sectorial avançada d'utilitat per a la planificació de l'oferta formativa.
2. Generar dins dels CI espais sectorials de participació i cooperació de les empreses, entitats i organitzacions de l'entorn, amb la participació dels agents socials, que permeti i faciliti la transferència de coneixements.
3. Facilitar des dels CI l'oferta d'una cartera de serveis (FP, informació i orientació professional, acreditació de competències) per a les persones, empreses i entitats de l'entorn.
4. Impulsar la transferència de coneixement, tecnologia i valoracions de les experiències realitzades entre els CI (interna), la xarxa estable de centres d'FP (externa) i les empreses i sectors.
5. Facilitar estades formatives en empreses de l'entorn als formadors dels CI, així com la formació als CI dels tutors d'empresa de la formació en alternança i dual.
6. Impulsar el desenvolupament i l'experimentació als CI -juntament amb empreses de l'entorn- de programes duals de formació professional i programes en alternança mitjançant pràctiques en empresa, de formació de formadors i de projectes d'R+D.

Eix estratègic 3:**Organització d'un mecanisme integrat de reconeixement i acreditació de les competències professionals****Objectiu A**

Desenvolupar el marc normatiu del reconeixement i acreditació de les competències professionals.

Mesures

1. Elaboració del decret de reconeixement i acreditació de competències professionals que tingui en compte la planificació estratègica, la traçabilitat i qualitat dels processos d'acreditació, així com l'avaluació.
2. Impulsar la implantació del disseny de procediments, simplificats i flexibles, que garanteixin un mecanisme integrat de reconeixement i acreditació de les competències professionals.

Actuacions recomanades

1. Formar els informadors, orientadors, assessors i avaluadors que participin en el procés de reconeixement i acreditació de competències, facilitant que puguin participar en processos estatals.
2. Fomentar l'ús d'eines que facilitin i simplifiquin les diferents fases del procés d'acreditació, i que permetin a les persones la identificació de competències professionals acreditables i l'elecció d'itineraris formatius incorporant l'ús de les TIC en tots els procediments que ho permetin.
3. Incorporar experts sectorials com a avaluadors per arribar més fàcilment a l'empresa a través dels seus representants.
4. Recomana la participació de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives en l'organització i gestió del procediment, especialment en les fases d'informació i orientació, així com en el seguiment dels seus resultats.
5. Conèixer i valorar per part del CCFP els resultats del mecanisme integrat de reconeixement i acreditació de les competències professionals.

Objectiu B

Fomentar l'accés de la població al reconeixement i acreditació de les competències professionals.

Mesures

3. Establiment de les prioritats respecte de les famílies i qualificacions professionals a l'hora de desplegar el sistema de reconeixement i acreditació de les competències professionals.
 4. Autorització, per a les diferents fases dels procediments, dels corresponents centres integrats públics d'FP, els centres integrats de titularitat privada i els Centres de Referència Nacional.
-

Actuacions recomanades

1. Facilitar a les persones que hagin participat en processos d'acreditació de competències la participació en accions formatives que es corresponguin a les unitats de competències que els manquen per a completar un itinerari professionalitzador.
2. Donar a conèixer als sectors els resultats dels programes d'acreditació i qualificació, tant des de la perspectiva de les empreses com de les persones i els agents socials més representatius del sector.
3. Garantir en l'accés, en els procediments i en la participació dels processos de reconeixement i acreditació de competències, la igualtat d'oportunitats, la no-discriminació, la voluntarietat així com la confidencialitat dels resultats.
4. Afavorir, a través de la negociació col·lectiva (convenis sectorials o d'empresa o acords d'empresa), l'accés de les persones treballadores als processos d'acreditació de les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral i de la formació no formal i l'ús dels permisos individuals de formació per a aquest fi, tot garantint-ne la informació als representants legals dels treballadors.
5. Estudiar, a partir d'una anàlisi de la situació actual, les diferents possibilitats -tant des d'un punt de vista legal com de finançament- per garantir l'accés de les persones treballadores als processos d'acreditació de competències professionals en el si de les empreses.

Objectiu C

Promoure el valor social del reconeixement i acreditació de les competències adquirides.

Mesures

5. Promoció del reconeixement i acreditació de competències professionals a través de la negociació col·lectiva sectorial o d'empresa, o acords d'empresa.

6. Promoció de l'avaluació i acreditació de l'experiència laboral com a mecanisme previ al disseny de plans de formació a l'empresa i als itineraris personals de la ciutadania.

Actuacions recomanades

1. Elaborar un pla de comunicació per difondre l'acreditació de les competències professionals entre les persones i les empreses, especialment les micro i petites empreses de sectors amb més ocupació, mitjançant el disseny de campanyes de comunicació ajustades als diversos perfils i tipus d'usuaris i als diversos territoris, per transmetre el missatge que l'acreditació augmenta l'ocupabilitat de les persones treballadores, incloent-hi experiències d'èxit. En aquest sentit, també es recomana elaborar una guia amb els avantatges que presenta per a les persones i les empreses el procés d'acreditació.
2. Facilitar i incorporar el reconeixement de les competències professionals acreditades en l'activitat professional des de la perspectiva de la gestió dels recursos humans i de la negociació col·lectiva, les relacions industrials laborals i els acords sectorials.
3. Promoure la utilització dels permisos individuals de formació per facilitar l'accés de les persones treballadores al procediment d'acreditació.
4. Implicar els agents socials, gremis i associacions, en la difusió dels efectes positius del procediment, així com a facilitar el reconeixement de competències dels seus afiliats, agremiats o associats.

Eix estratègic 4:**Desenvolupament d'un sistema integrat d'informació i orientació professional****Objectiu A**

Promoure un protocol comú d'informació i orientació professional.

Mesures

1. Millora del serveis d'informació i orientació existents, elaborant i implantant un protocol comú d'actuacions per a un sistema integrat d'informació i orientació professional susceptible de ser compartit amb tots els operadors públics i privats.
2. Manteniment d'un servei obert i permanent, presencial i en xarxa, que faciliti informació i orientació professional a totes les persones que ho sol·licitin, especialment a les persones amb més dificultats d'inserció professional o amb més risc de patir-les.

Actuacions recomanades

1. Elaborar i impartir un pla de formació per als professionals de la informació i l'orientació professional que participin en una xarxa d'informació i orientació professional (XIOP).
2. Facilitar que la formació dels informadors i orientadors de l'àmbit laboral i de l'àmbit educatiu es realitzi de manera conjunta.
3. Dissenyar i implementar mecanismes de seguiment i d'avaluació dels serveis d'informació i orientació professional.
4. Afavorir la professionalització dels serveis d'informació i orientació a través d'una qualificació específica.
5. Aprofitar i integrar per a la XIOP l'experiència i coneixements procedents de la formació i orientació laboral (FOL) del Departament d'Ensenyament.
6. Es recomana que la XIOP compleixi els criteris següents: a) estable i no subjecta a subvencions; b) accessible a totes les persones majors de 16 anys sense discriminacions segons la posició davant l'ocupació o la formació; c) coordinat amb els serveis d'orientació escolar del sistema educatiu obligatori i postobligatori; d) ha de disposar de serveis generalistes o de primera atenció i de serveis especialitzats.
7. Dissenyar els mecanismes que garanteixin que la XIOP disposi de la informació necessària del mercat del treball i del sistema integrat de formació i qualificació professional.
8. Tractar en el si del Consell Català de Formació Professional les actuacions a dur a terme en el marc del sistema integrat d'informació i orientació professional i encomanar al CCFP l'avaluació del protocol comú d'informació i orientació professional que es desenvolupi com a conseqüència de la implementació d'aquest III Pla general d'FP.

Objectiu B

Coordinar els serveis existents dedicats a la informació i orientació professional.

Mesures

3. Connexió en xarxa dels serveis d'informació i orientació professional existents per crear un espai de cooperació, diàleg i gestió conjunta amb els diversos operadors públics i privats.

Actuacions recomanades

1. Definir i difondre els nivells de col·laboració dels operadors de la xarxa que vulguin oferir serveis d'informació i orientació.
2. Facilitar la informació de les condicions d'accés a títols i certificats de professionalitat i els seus continguts, acreditacions parcials d'unitats de competències i de la seva utilitat per a la qualificació i l'ocupabilitat, com una actuació de la XIOP.
3. Crear una base de dades dels diferents centres integrats i punts d'orientació existents que formen part de la XIOP, per zones territorials, per afavorir, en el seu si, l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques.
4. Coordinar els serveis que s'integrin a la XIOP i fer el seguiment de les actuacions realitzades, mitjançant una metodologia participada per part de tots els agents implicats per valorar les accions orientadores que es vagin realitzant, ajustar-ne l'avaluació i per poder proposar accions correctores.

Objectiu C

Promoure nous recursos i metodologies per a la millora de la informació i orientació professional.

Mesures

4. Disseny, posada en marxa i promoció d'una plataforma/portal comú que reculli les eines i instruments d'informació i orientació professional perquè estiguin a disposició de tots els operadors i dels usuaris d'una xarxa d'informació i orientació professional (XIOP).

5. Creació d'instruments que permetin un seguiment i una avaluació sobre l'eficàcia i impacte de la informació/orientació realitzada, així com donar una informació clara i transparent, especialment la que fa referència a l'elecció d'itineraris professionalitzadors, inclosa l'acreditació de competències.

Actuacions recomanades

1. Recollir les bones pràctiques de treball de la xarxa dels serveis d'informació i orientació professional desenvolupat en el marc del programa d'integració FP.CAT, així com de totes les bones pràctiques disponibles i difondre-les, afavorint l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques amb altres xarxes d'informació i orientació professional d'arreu de l'Estat i d'àmbit europeu.
2. Elaborar informació del mercat de treball útil per a la xarxa d'informació i orientació professional a partir de la coordinació dels recursos existents.
3. Incloure i vincular la xarxa de centres integrats en el portal de la XIOP.
4. Realitzar campanyes de difusió mitjançant plans de comunicació específics per difondre i promoure aquesta plataforma/portal de la XIOP.
5. Implicar els agents socials en les campanyes de difusió per difondre els serveis que ofereix i la plataforma/portal de la XIOP.
6. Incorporar la XIOP en el conjunt del sistema de gestió de la qualitat.

5.2. Indicadors

Eix estratègic 1. Planificació, adaptació i integració de l'oferta formativa a les necessitats del mercat de treball i de les persones

Mesures	Indicadors
1. Actualització del Catàleg de qualificacions professionals de Catalunya i el seu Catàleg modular integrat de formació associat, identificant i prioritzant els sectors i les ocupacions amb valor estratègic -econòmic i social- per a l'economia catalana, incorporant les actualitzacions del Catàleg nacional de qualificacions professionals.	- Percentatge de qualificacions professionals (corresponents a les ocupacions identificades com a prioritàries pel seu valor estratègic) incorporades. - 2013: 20 % - 2014: 40 % - 2015: 60 % - 2016: 85 %
2. Compartir la informació i prospecció sobre les necessitats de qualificació de les empreses i del mercat del treball a partir del qual es pugui elaborar un informe que serveixi de suport a la planificació de l'oferta formativa. Aquesta planificació periòdica i global per a tot el sistema de formació i qualificació professional s'haurà de fer d'acord amb uns criteris coherents amb les conclusions de l'informe i amb la resta d'elements informadors de les necessitats del mateix sistema.	- Informe anual del sistema integrat de formació professional i qualificacions, fruit de l'articulació d'un mecanisme de recollida d'informació i prospecció del mercat del treball i de les necessitats de formació de les empreses.
3. Creació d'espais sectorials de relació i participació d'empreses, agents socials i sectors econòmics, per vehicular una relació permanent entre els sectors, que millori la planificació, organització, seguiment, i avaluació de l'oferta d'FP i de tot el sistema integrat de formació professional i qualificació.	- Nombre d'espais de relació sectorial - 2013: 2 - 2014: 5 - 2015: 8 - 2016: 12
4. Elaboració de plans sectorials de formació professional integrada, tenint en compte criteris de planificació periòdica del conjunt del sistema de formació i qualificació professional.	- Nombre de plans sectorials d'FP integrada, preferentment dins dels espais sectorials de la mesura 3. - 2013: 2 - 2014: 5 - 2015: 8 - 2016: 12
5. Fomentar la implementació i avaluació dels plans que defineixin sectors i empreses on es prioritzï la formació professional dual i en alternança.	- Nombre de sectors (o subsectors) i empreses analitzats i proposats com a prioritàris, per implantar a Catalunya el model de formació en alternança i dual al llarg de la vida. - 2013: 2 - 2014: 4 - 2015: 7 - 2016: 10

6. Establiment de mecanismes per experimentar el model de formació professional dual adaptat a les necessitats de les empreses, i avenç de la formació en alternança mitjançant la generalització i optimització de les pràctiques en empresa.	- Nombre de projectes engegats de formació en alternança i dual al llarg de la vida. - 2013: 3 - 2014: 5 - 2015: 8 - 2016: 12
7. Definició del perfil i millora de la capacitat dels formadors, experts i tutors per al seguiment de les persones en formació pràctica (incloses les experiències de formació dual i en alternança) i les seves relacions amb el centre de treball.	- Percentatge de formadors, experts i tutors participants en els projectes d'FP en alternança i dual al llarg de la vida, formats. - 2013: 10 % - 2014: 25 % - 2015: 45 % - 2016: 75 %
8. Proposta de reorganització dels diferents òrgans de participació institucional en l'àmbit de la formació professional a Catalunya mitjançant la modificació dels actuals marcs reguladors, definint noves funcions i nivells de decisió, sens perjudici d'altres funcions i competències del Consell Escolar de Catalunya i el Consell de Direcció del SOC.	- Nou marc regulador per a la reorganització dels diferents òrgans de participació.
9. Acord amb els agents socials per a la promoció de la formació i la qualificació professional i l'impuls de les pràctiques formatives a les empreses.	- Pla de promoció de la formació i la qualificació professional acordat amb els agents socials.

Eix estratègic 2. Impuls dels centres integrats de formació professional

Mesures	Indicadors
1. Elaboració del decret regulador dels centres integrats de Catalunya, tenint en compte les experiències existents, especialment la xarxa FP.CAT, i la seva avaluació.	- Decret publicat.
2. Designació i autorització d'un primer grup de centres integrats públics i privats.	- Nombre de centres integrats autoritzats o designats. - 2013: - - 2014: 10 - 2015: 15 - 2016: 20
3. Especialització dels CI sectorialment amb una oferta formativa integrada i des de la perspectiva de la formació al llarg de la vida, que respongui a les necessitats formatives dels sectors productius i a les necessitats individuals i expectatives de promoció professional de les persones.	- Nombre de centres integrats sectorials en funcionament. - 2013: - - 2014: 5 - 2015: 8 - 2016: 12
4. Connexió en xarxa dels CI, liderant i compartint plataformes col·laboratives i xarxes de coneixement amb altres centres i entitats.	- Xarxa col·laborativa operativa.
5. Afavoriment que els CI promoguin una xarxa d'empreses col·laboradores en l'àmbit del seu abast territorial, com a punt de trobada per promoure el seu suport als centres i la seva col·laboració en la detecció de necessitats formatives, amb la participació dels agents socials.	- Percentatge dels centres integrats amb una xarxa d'empreses en funcionament. - 2013: - - 2014: 10 % - 2015: 25 % - 2016: 50 %
6. Potenciació de la participació dels centres integrats en la formació i l'acreditació professional dels treballadors, vinculada al Catàleg de qualificacions professionals.	- Percentatge de centres integrats participant en els processos de formació i acreditació professional de les persones treballadores. - 2013: 10 % - 2014: 10 % - 2015: 30 % - 2016: 60 %

Eix estratègic 3. Organització d'un mecanisme integrat de reconeixement i acreditació de les competències professionals

Mesures	Indicadors
1. Elaboració del decret de reconeixement i acreditació de competències professionals que tingui en compte la planificació estratègica, la traçabilitat i qualitat dels processos d'acreditació, així com l'avaluació.	- Decret publicat.
2. Impulsar la implementació del disseny dels procediments simplificats i flexibles, que garanteixin un mecanisme integrat de reconeixement i acreditació de les competències professionals.	- Mecanisme permanent de reconeixement i acreditació de competències professionals que incorpori procediments unificats, simplificats i flexibles.
3. Establiment de les prioritats respecte de les famílies i qualificacions professionals a l'hora de desplegar el sistema de reconeixement i acreditació de les competències professionals.	- Planificació prioritzada del sistema de reconeixement i acreditació de les competències professionals.
4. Autorització, per a les diferents fases dels procediments, dels corresponents centres integrats públics d'FP, els centres integrats de titularitat privada i els Centres de Referència Nacional.	- Percentatge de la Xarxa de Centres Integrats i de Referència Nacional a Catalunya, que han desenvolupat les diferents fases del procediment. - 2013: 30 % - 2014: 45 % - 2015: 65 % - 2016: 85 %
5. Promoció del reconeixement i acreditació de competències professionals a través de la negociació col·lectiva sectorial o d'empresa, o acords d'empresa.	- Nombre de convenis sectorials o d'empresa o acords d'empresa, que prevegin el reconeixement i acreditació de competències professionals. - 2013: 4 - 2014: 8 - 2015: 16 - 2016: 32
6. Promoció de l'avaluació i acreditació de l'experiència laboral com a mecanisme previ al disseny de plans de formació a l'empresa i als itineraris personals de la ciutadania.	- Nombre d'empreses que prevegin el reconeixement i acreditació de l'experiència laboral com a mecanisme previ al disseny dels seus plans de formació. - 2013: 4 - 2014: 8 - 2015: 12 - 2016: 20

Eix estratègic 4. Desenvolupament d'un sistema integrat d'informació i orientació professional

Mesures	Indicadors
1. Millora dels serveis d'informació i orientació existents, elaborant i implantant un protocol comú d'actuacions per a un sistema integrat d'informació i orientació professional susceptible de ser compartit amb tots els operadors públics i privats.	- Protocol comú d'actuacions desenvolupat.
2. Manteniment d'un servei obert i permanent, presencial i en xarxa, que faciliti informació i orientació professional a totes les persones que ho sol·licitin, especialment a les persones amb més dificultats d'inserció professional o amb més risc de patir-les.	- Percentatge d'operadors que faciliten informació i orientació professional mitjançant un servei obert presencial i en xarxa. - 2013: 10 % - 2014: 20 % - 2015: 35 % - 2016: 60 %
3. Connexió en xarxa dels serveis d'informació i orientació professional existents per crear un espai de cooperació, diàleg i gestió conjunta pels diversos operadors públics i privats.	- Sistema de connexió dels operadors establert.
4. Disseny, posada en marxa i promoció d'una plataforma/portal comú que reculli les eines i instruments d'informació i orientació professional perquè estiguin a disposició de tots els operadors i dels usuaris de la XIOP.	- Projecte pilot d'una plataforma/portal fet.
5. Creació d'instruments que permetin un seguiment i una avaluació sobre l'eficàcia i impacte de la informació/orientació realitzada, així com donar una informació clara i transparent, especialment la que fa referència a l'elecció d'itineraris professionalitzadors, inclosa l'acreditació de competències.	- Instrument de seguiment i avaluació operatiu.

6. CALENDARI D'ACTUACIONS

L'elaboració d'aquest III Pla general de formació professional va començar a final de l'any 2011 i s'ha estès fins a final de l'any 2012.

S'estableix com a termini d'execució del III Pla els anys 2013 a 2016.

Es presenta una proposta de cronograma de les 26 mesures previstes per aconseguir els 13 objectius que emmarquen els 4 eixos estratègics.

Mesures	Any			
	2013	2014	2015	2016
EIX ESTRATÈGIC 1:				
Planificació, adaptació i integració de l'oferta formativa a les necessitats del mercat de treball i de les persones.				
1. Actualització del Catàleg de qualificacions professionals de Catalunya i el seu Catàleg modular integrat de formació associat, identificant i prioritzant els sectors i les ocupacions amb valor estratègic -econòmic i social- per a l'economia catalana, incorporant les actualitzacions del Catàleg nacional de qualificacions professionals.				
2. Compartir la informació i prospecció sobre les necessitats de qualificació de les empreses i del mercat del treball a partir del qual es pugui elaborar un informe que serveixi de suport a la planificació de l'oferta formativa. Aquesta planificació periòdica i global per a tot el sistema de formació i qualificació professional s'haurà de fer d'acord amb uns criteris coherents amb les conclusions de l'informe i amb la resta d'elements informadors de les necessitats del mateix sistema.				
3. Creació d'espais sectorials de relació i participació d'empreses, agents socials i sectors econòmics, per vehicular una relació permanent entre els sectors, que millori la planificació, organització, seguiment, i avaluació de l'oferta d'FP i de tot el sistema integrat de formació professional i qualificació.				
4. Elaborar plans sectorials de formació professional integrada, tenint en compte criteris de planificació periòdica del conjunt dels sistemes de qualificacions i formació professionals.				
5. Fomentar la implementació i avaluació dels plans que defineixin sectors i empreses on es prioritzi la formació professional dual i en alternança.				
6. Establiment de mecanismes per experimentar el model de formació professional dual adaptat a les necessitats de les empreses, i avenç de la formació en alternança mitjançant la generalització i optimització de les pràctiques en empresa.				
7. Definició del perfil i millora de la capacitat dels formadors, experts i tutors per al seguiment de les persones en formació pràctica (incloses les experiències de formació dual i en alternança) i les seves relacions amb el centre de treball.				
8. Proposta de reorganització dels diferents òrgans de participació institucional en l'àmbit de la formació professional a Catalunya mitjançant la modificació dels actuals marcs reguladors, definint noves funcions i nivells de decisió, sens perjudici d'altres funcions i competències del Consell Escolar de Catalunya i el Consell de Direcció del SOC.				
9. Acord amb els agents socials per a la promoció de la formació i la qualificació professional i l'impuls de les pràctiques formatives a les empreses.				
Preparació				
Aprovar/Publicar/Autoritzar/Acordar				
Implementat				

Mesures	Any			
	2013	2014	2015	2016
EIX ESTRATÈGIC 2:				
Impuls dels centres integrats de formació professional				
1. Elaboració del decret regulador dels centres integrats de Catalunya, tenint en compte les experiències existents, especialment la xarxa FP.CAT, i la seva avaluació.				
2. Designació i autorització d'un primer grup de centres integrats públics i privats.				
3. Especialització dels CI sectorialment amb una oferta formativa integrada i des de la perspectiva de la formació al llarg de la vida, que respongui a les necessitats formatives dels sectors productius i a les necessitats individuals i expectatives de promoció professional de les persones.				
4. Connexió en xarxa dels CI, liderant i compartint plataformes col·laboratives i xarxes de coneixement amb altres centres i entitats.				
5. Afavoriment que els CI promoguin una xarxa d'empreses col·laboradores en l'àmbit del seu abast territorial, com a punt de trobada per promoure el seu suport als centres i la seva col·laboració en la detecció de necessitats formatives, amb la participació dels agents socials.				
6. Potenciació de la participació dels centres integrats en la formació i l'acreditació professional dels treballadors, vinculada al Catàleg de qualificacions professionals.				

Preparació

Aprovar/Publicar/Autoritzar/Acordar

Implementat

Mesures	Any			
	2013	2014	2015	2016
EIX ESTRATÈGIC 3:				
Organització d'un mecanisme integrat de reconeixement i acreditació de les competències professionals				
1. Elaboració del decret de reconeixement i acreditació de competències professionals que tingui en compte la planificació estratègica, la traçabilitat i qualitat dels processos d'acreditació, així com l'avaluació.				
2. Impulsar la implementació del disseny dels procediments simplificats i flexibles, que garanteixin un mecanisme integrat de reconeixement i acreditació de les competències professionals.				
3. Establiment de les prioritats respecte de les famílies i qualificacions professionals a l'hora de desplegar el sistema de reconeixement i acreditació de les competències professionals.				
4. Autorització, per a les diferents fases dels procediments, dels corresponents centres integrats públics d'FP, els centres integrats de titularitat privada i els Centres de Referència Nacional.				
5. Promoció del reconeixement i acreditació de competències professionals a través de la negociació col·lectiva sectorial o d'empresa, o acords d'empresa.				
6. Promoció de l'avaluació i acreditació de l'experiència laboral com a mecanisme previ al disseny de plans de formació a l'empresa i als itineraris personals de la ciutadania.				

Preparació

Aprovar/Publicar/Autoritzar/Acordar

Implementat

Mesures	Any			
	2013	2014	2015	2016
EIX ESTRATÈGIC 4: Desenvolupament d'un sistema integrat d'informació i orientació professional				
1. Millora dels serveis d'informació i orientació existents, elaborant i implantant un protocol comú d'actuacions per a un sistema integrat d'informació i orientació professional susceptible de ser compartit amb tots els operadors públics i privats.				
2. Manteniment d'un servei obert i permanent, presencial i en xarxa, que faciliti informació i orientació professional a totes les persones que ho sol·licitin, especialment a les persones amb més dificultats d'inserció professional o amb més risc de patir-les.				
3. Connexió en xarxa dels serveis d'informació i orientació professional existents per crear un espai de cooperació, diàleg i gestió conjunta pels diversos operadors públics i privats.				
4. Disseny, posada en marxa i promoció d'una plataforma/portal comú que reculli les eines i instruments d'informació i orientació professional perquè estiguin a disposició de tots els operadors i dels usuaris de la XIOP.				
5. Creació d'instruments que permetin un seguiment i una avaluació sobre l'eficàcia i impacte de la informació/orientació realitzada, així com donar una informació clara i transparent, especialment la que fa referència a l'elecció d'itineraris professionalitzadors, inclosa l'acreditació de competències.				

Preparació

Aprovar/Publicar/Autoritzar/Acordar

Implementat

7. PREVISIÓ PRESSUPOSTÀRIA

El pressupost de la Generalitat corresponent a l'any 2012 va ser aprovat pel Parlament de Catalunya el mes de febrer.

Tanmateix, durant l'elaboració del III Pla es van donar circumstàncies especials derivades dels pressupostos generals de l'Estat espanyol, que van obligar el Govern de Catalunya a fer plans d'ajustos pressupostaris.

Aquesta situació segueix essent així en el moment d'elaborar la previsió pressupostària d'aquest Pla, i impedeix als departaments de la Generalitat implicats en la seva execució concretar-ne l'aportació econòmica.

Tanmateix, la voluntat del Consell Català d'FP és aconseguir el consens i el compromís del Govern de la Generalitat per fer possibles els reptes que es plantegen en aquest Pla. Assolir aquests reptes constitueix, sens dubte, una forma de realització dels objectius que planteja l'Acord de 8 de març de 2011, pel qual s'impulsa un nou model d'orientació, capacitació i orientació professional a Catalunya.

En qualsevol cas, cal dir que moltes de les mesures que el grup de treball ha formulat no requereixen d'assignacions pressupostàries importants. Per això, els membres del Consell consideren millor que el Pla s'iniciï en tot allò que es pugui fer sense assignació pressupostària concreta.

S'aconsegueix així avançar en el temps el calendari d'execució de les mesures que siguin possibles de fer sense dotació econòmica específica, i s'incorporen a posteriori, les consignacions pressupostàries que es puguin fer des dels departaments d'Ensenyament i d'Empresa i Ocupació.

8. AVALUACIÓ I SEGUIMENT DEL III PLA

El III Pla general d'FP de Catalunya 2013-2016 neix amb vocació de ser l'element orientador de les actuacions del Govern de la Generalitat (i del conjunt d'agents que hi intervenen) en la integració de la formació professional.

La consecució del que aquest III Pla planteja ens situaria, sens dubte, més a prop d'aquest objectiu.

La implicació dels departaments d'Ensenyament i d'Empresa i Ocupació –tots dos representats al si del Consell Català de Formació Professional- i del conjunt d'actors del sistema en aquesta execució demana desplegaments normatius i organitzatius importants i d'efectes transcendents en la desitjada i demanada transformació de la formació professional al nostre país.

Tenint en compte la competència que el Decret de creació del Consell Català de Formació Professional li atorga al mateix Consell per dur a terme el seguiment i avaluació dels plans generals de formació professional, s'ha cregut convenient transformar el grup de treball que l'ha elaborat en la Comissió de Seguiment que vetllarà per la seva correcta aplicació. Aquesta Comissió determinarà la metodologia de treball i el cronograma de les seves reunions.

Tanmateix, és recomanable complementar aquest seguiment amb un dispositiu d'avaluació i seguiment del grau d'assoliment dels objectius i dels impactes de les mesures previstes. L'expressió dels indicadors en termes de resultat farà més senzilla aquesta tasca.

En la mesura que les disponibilitats pressupostàries ho permetin, s'encarregarà aquesta feina a entitats externes al mateix Consell Català de Formació Professional.